

# Amores 1

## EPIGRAMMA IPSIUS

- [1] Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,
- [2] Tres sumus; hoc illi praetulit auctor opus.
- [3] Ut iam nulla tibi nos sit legisse voluptas,
- [4] At levior demptis poena duobus erit.

## Gedicht 1

- [1] Arma gravi numero violentaque bella parabam
- [2] Edere, materia conveniente modis.
- [3] Par erat inferior versus: risisse Cupido
- [4] Dicitur atque unum surripuisse pedem.
- [5] 'Quis tibi, saeve puer, dedit hoc in carmina iuris?
- [6] Pieridum vates, non tua turba sumus.
- [7] Quid, si praeripiat flavae Venus arma Minervae,
- [8] Ventilet accensas flava Minerva faces?
- [9] Quis probet in silvis Cererem regnare iugosis,
- [10] Lege pharetratae virginis arva coli?
- [11] Crinibus insignem quis acuta cuspidе Phoebum
- [12] Instruat, Aoniam Marte movente lyram?
- [13] Sunt tibi magna, puer, nimiumque potentia regna;
- [14] Cur opus adfectas, ambitiose, novum?
- [15] An, quod ubique, tuum est? tua sunt Heliconia tempe?
- [16] Vix etiam Phoebus iam lyra tuta sua est?
- [17] Cum bene surrexit versu nova pagina primo,
- [18] Attenuat nervos proximus ille meos;
- [19] Nec mihi materia est numeris levioribus apta,
- [20] Aut puer aut longas compta puella comas.'
- [21] Questus eram, pharetra cum protinus ille soluta
- [22] Legit in exitium spicula facta meum,
- [23] Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum,
- [24] 'Quod' que 'canas, vates, accipe' dixit 'opus! '
- [25] Me miserum! certas habuit puer ille sagittas.
- [26] Uror, et in vacuo pectore regnat Amor.
- [27] Sex mihi surgat opus numeris, in quinque residat:
- [28] Ferrea cum vestris bella valete modis!
- [29] Cingere litorea flaventia tempora myrto,
- [30] Musa, per undenos emodulanda pedes!

## Gedicht 2

- [1] Esse quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur
- [2] Strata, neque in lecto pallia nostra sedent,
- [3] Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi,
- [4] Lassaque versati corporis ossa dolent?
- [5] Nam, puto, sentirem, siquo temptarer amore.
- [6] An subito et tecta callidus arte nocet?
- [7] Sic erit; haeserunt tenues in corde sagittae,

- [8] Et possessa ferus pectora versat Amor.
- [9] Cedimus, an subitum luctando accendimus ignem?
- [10] Cedamus! leve fit, quod bene fertur, onus.
- [11] Vidi ego iactatas mota face crescere flammās
- [12] Et rursus nullo concutiente mori.
- [13] Verbera plura ferunt, quam quos iuvat usus aratri,
- [14] Detractant prensi dum iuga prima boves.
- [15] Asper equus duris contunditur ora lupatis,
- [16] Frena minus sentit, quisquis ad arma facit.
- [17] Acris invitos multoque ferocius urget
- [18] Quam qui servitium ferre fatentur Amor.
- [19] En ego confiteor! tua sum nova praeda, Cupido;
- [20] Porrigimus victas ad tua iura manus.
- [21] Nil opus est bello — veniam pacemque rogamus;  
—
- [22] Nec tibi laus armis victus inermis ero.
- [23] Necte comam myrto, maternas iunge columbas;
- [24] Qui deceat, currum vitricus ipse dabit,
- [25] Inque dato curru, populo clamante triumphum,
- [26] Stabis et adiunctas arte movebis aves.
- [27] Ducentur capti iuvenes captaeque puellae;
- [28] Haec tibi magnificus pompa triumphus erit.
- [29] Ipse ego, praeda recens, factum modo vulnus habebō
- [30] Et nova captiva vincula mente feram.
- [31] Mens Bona ducetur manibus post terga retortis,
- [32] Et Pudor, et castris quidquid Amoris obest.
- [33] Omnia te metuent; ad te sua bracchia tendens
- [34] Vulgus 'io' magna voce 'trumphe! ' canet.  
wird singen.
- [35] Blanditiae comites tibi erunt Errorque Furorque,
- [36] Adsidue partes turba secuta tuas.
- [37] His tu militibus superas hominesque deosque;
- [38] Haec tibi si demas commoda, nudus eris.
- [39] Laeta triumphanti de summo mater Olympo
- [40] Plaudet et adpositas sparget in ora rosas.
- [41] Tu pinnae gemma, gemma variante capillos
- [42] Ibis in auratis aureus ipse rotis.
- [43] Tunc quoque non paucos, si te bene novimus, ures;
- [44] Tunc quoque praeteriens vulnera multa dabis.
- [45] Non possunt, licet ipse velis, cessare sagittae;
- [46] Fervida vicino flamma vapore nocet.
- [47] Talis erat domita Bacchus Gangetide terra;
- [48] Tu gravis alitibus, tigribus ille fuit.
- [49] Ergo cum possim sacri pars esse triumphi,
- [50] Parce tuas in me perdere, victor, opes!
- [51] Adspice cognati felicia Caesaris arma —  
—
- [52] Qua vicit, victos protegit ille manu.

## Gedicht 3

- [1] **lusta** **precor**: quae me nuper **praedata** **puella** est,  
[2] **Aut** **amet** aut **faciat**, cur ego semper **amem**!  
[3] **A**, **nimum** **volui** — **tantum** **patiat**ur **amari**;  
—  
[4] **Audierit** **nostras** **tot** **Cytherea** **preces**!  
[5] **Accipe**, per **longos** **tibi** qui **deserviat** **annos**;  
[6] **Accipe**, qui **pura** **norit** **amare** **fide**!  
[7] **Si** me **non** **veterum** **commendant** **magna** **parentum**  
[8] **Nomina**, si **nostri** **sanguinis** **auctor** **eques**,  
[9] **Nec** **meus** **innumeris** **renovatur** **campus** **aratris**,  
[10] **Temperat** et **sumptus** **parcus** **uterque** **parens** —  
—  
[11] **At** **Phoebus** **comitesque** **novem** **vitisque** **repertor**  
[12] **Hac** **faciunt**, et me qui **tibi** **donat**, **Amor**,  
[13] **Et** **nulli** **cessura** **fides**, sine **crimine** **mores**  
[14] **Nudaque** **simplicitas** **purpureusque** **pudor**.  
[15] **Non** **mihi** **mille** **placent**, **non** **sum** **desultor** **amoris**:  
[16] **Tu** **mihi**, **siqua** **fides**, **cura** **perennis** **eris**.  
[17] **Tecum**, **quos** **dederint** **annos** **mihi** **fila** **sorum**,  
[18] **Vivere** **contingat** **teque** **dolente** **mori**!  
[19] **Te** **mihi** **materiem** **felicem** **in** **carmina** **praebe** —  
—  
[20] **Provenient** **causa** **carmina** **digna** **sua**.  
[21] **Carminum** **nomen** **habent** **exterrita** **cornibus** **lo**  
[22] **Et** **quam** **fluminea** **lusit** **adulter** **ave**,  
[23] **Quaeque** **super** **pontum** **simulato** **vecta** **iuvenco**  
[24] **Virginea** **tenuit** **cornua** **vara** **manu**.  
[25] **Nos** **quoque** **per** **totum** **pariter** **cantabimur** **orbem**,  
[26] **lunctaque** **semper** **erunt** **nomina** **nostra** **tuis**.

## Gedicht 4

- [1] **Vir** **tuus** **est** **epulas** **nobis** **aditurus** **easdem** —  
—  
[2] **Ultima** **coena** **tuo** **sit**, **precor**, **illa** **viro**!  
[3] **Ergo** **ego** **dilectam** **tantum** **conviva** **puellam**  
[4] **Adspiciam?** **tangi** **quem** **iuvet**, **alter** **erit**,  
[5] **Alteriusque** **sinus** **apte** **subiecta** **fovebis?**  
[6] **Iniciet** **collo**, **cum** **volet**, **ille** **manum?**  
[7] **Desino** **mirari**, **posito** **quod** **candida** **vino**  
[8] **Atracis** **ambiguos** **traxit** **in** **arma** **viros**.  
[9] **Nec** **mihi** **silva** **domus**, **nec** **equo** **mea** **membra** **cohaerent** —  
—  
[10] **Vix** **a** **te** **videor** **posse** **tenere** **manus**!  
[11] **Quae** **tibi** **sint** **facienda** **tamen** **cognosce**, **nec** **Euris**  
[12] **Da** **mea** **nec** **tepidis** **verba** **ferenda** **Notis**!  
[13] **Ante** **veni**, **quam** **vir** — **nec** **quid**, **si** **veneris** **ante**,  
—  
[14] **Possit** **agi** **video**; **sed** **tamen** **ante** **veni**.  
[15] **Cum** **premet** **ille** **torum**, **vultu** **comes** **ipsa** **modesto**  
[16] **Ibis**, **ut** **accumbas** — **clam** **mihi** **tange** **pedem**!  
—

[17] Me specta nutusque meos vultumque loquacem;  
[18] Excipe furtivas et refer ipsa notas.  
[19] Verba superciliis sine voce loquentia dicam;  
[20] Verba leges digitis, verba notata mero.  
[21] Cum tibi succurret Veneris lascivia nostrae,  
[22] Purpureas tenero pollice tange genas.  
[23] Siquid erit, de me tacita quod mente queraris,  
[24] Pendeat extrema mollis ab aure manus.  
[25] Cum tibi, quae faciam, mea lux, dicamve, placebunt,  
[26] Versetur digitis anulus usque tuis.  
[27] Tange manu mensam, tangunt quo more precantes,  
[28] Optabis merito cum mala multa viro.  
[29] Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse, iubeto;  
[30] Tu puerum leviter posce, quod ipsa voles.  
[31] Quae tu reddideris ego primus pocula sumam,  
[32] Et, qua tu biberis, hac ego parte bibam.  
[33] Si tibi forte dabit, quod praegustaverit ipse,  
[34] Reice libatos illius ore cibos.  
[35] Nec premat inpositis sinito tua colla lacertis,  
[36] Mite nec in rigido pectore pone caput;  
[37] Nec sinus admittat digitos habilesve papillae;  
[38] Oscula praecipue nulla dedisse velis!  
[39] Oscula si dederis, fiam manifestus amator  
[40] Et dicam 'mea sunt! ' iniciamque manum.

lege auf und werde ich

[41] Haec tamen adspiciam, sed quae bene pallia celant,  
[42] Illa mihi caeci causa timoris erunt.  
[43] Nec femori committe femur nec crure cohaere  
[44] Nec tenerum duro cum pede iunge pedem.  
[45] Multa miser timeo, quia feci multa proterve,  
[46] Exemplique metu torqueor, ecce, mei.  
[47] Saepe mihi dominaeque meae properata voluptas  
[48] Veste sub iniecta dulce peregit opus.  
[49] Hoc tu non facies; sed, ne fecisse puteris,  
[50] Conscia de tergo pallia deme tuo.  
[51] Vir bibat usque roga — precibus tamen oscula desint! —  
[52] Dumque bibit, furtim si potes, adde merum.  
[53] Si bene conpositus somno vinoque iacebit,  
[54] Consilium nobis resque locusque dabunt.  
[55] Cum surges abitura domum, surgemus et omnes,  
[56] In medium turbae fac memor agmen eas.  
[57] Agmine me invenies aut invenieris in illo:  
[58] Quidquid ibi poteris tangere, tange, mei.  
[59] Me miserum! monui, paucas quod prosit in horas;  
[60] Separor a domina nocte iubente mea.  
[61] Nocte vir includet, lacrimis ego maestus obortis,  
[62] Qua licet, ad saevas prosequar usque fores.  
[63] Oscula iam sumet, iam non tantum oscula sumet:  
[64] Quod mihi das furtim, iure coacta dabis.  
[65] Verum invita dato — potes hoc — similisque coactae;  
[66] Blanditiae taceant, sitque maligna Venus.

- [67] Si mea vota valent, illum quoque ne iuuet, opto;  
[68] Si minus, at certe te iuuet inde nihil.  
[69] Sed quaecumque tamen noctem fortuna sequetur,  
[70] Cras mihi constanti voce dedisse nega!

## Gedicht 5

- [1] Aestus erat, mediamque dies exegerat horam;  
[2] Adposui medio membra levanda toro.  
[3] Pars adapertha fuit, pars altera clausa fenestrae;  
[4] Quale fere silvae lumen habere solent,  
[5] Qualia sublucent fugiente crepuscula Phoebos,  
[6] Aut ubi nox abiit, nec tamen orta dies.  
[7] Illa verecundis lux est praebenda puellis,  
[8] Qua timidus latebras speret habere pudor.  
[9] Ecce, Corinna venit, tunica velata recincta,  
[10] Candida dividua colla tegente coma —  
—  
[11] Qualiter in thalamos famosa Semiramis isse  
[12] Dicitur, et multis Lais amata viris.  
[13] Deripui tunicam — nec multum rara nocebat;  
—  
[14] Pugnat tunica sed tamen illa tegi.  
[15] Quae cum ita pugnaret, tamquam quae vincere nollet,  
[16] Victa est non aegre prodicione sua.  
[17] Ut stetit ante oculos posito velamine nostros,  
[18] In toto nusquam corpore menda fuit.  
[19] Quos umeros, quales vidi tetigique lacertos!  
[20] Forma papillarum quam fuit apta premi!  
[21] Quam castigato planus sub pectore venter!  
[22] Quantum et quale latus! quam iuvenale femur!  
[23] Singula quid referam? nil non laudabile vidi  
[24] Et nudam pressi corpus ad usque meum.  
[25] Cetera quis nescit? lassi requievimus ambo.  
[26] Proveniant medii sic mihi saepe dies!

## Gedicht 6

- [1] Ianitor — indignum! — dura religate catena,  
— —  
[2] Difficilem moto cardine pande forem!  
[3] Quod precor, exiguum est — aditu fac ianua parvo  
—  
[4] Obliquum capiat semiadapertha latus.  
[5] Longus amor tales corpus tenuavit in usus  
[6] Aptaque subducto pondere membra dedit.  
[7] Ille per excubias custodum leniter ire  
[8] Monstrat: inoffensos derigit ille pedes.  
[9] At quondam noctem simulacraque vana timebam;  
[10] Mirabar, tenebris quisquis iturus erat.  
[11] Risit, ut audirem, tenera cum matre Cupido  
[12] Et leviter 'fies tu quoque fortis' ait.

- [13] **Nec mora, venit amor** — **non umbras nocte volantis,**  
—
- [14] **Non timeo strictas in mea fata manus.**
- [15] **Te nimium lentum timeo, tibi blandior uni;**
- [16] **Tu, me quo possis perdere, fulmen habes.**
- [17] **Adspice** — **uti videas, inmitia claustra relaxa** —  
—
- [18] **Uda sit ut lacrimis ianua facta meis!**
- [19] **Certe ego, cum posita stares ad verbera veste,**
- [20] **Ad dominam pro te verba tremante tuli.**
- [21] **Ergo quae valuit pro te quoque gratia quondam** —  
—
- [22] **Heu facinus!** — **pro me nunc valet illa parum?**  
—
- [23] **Redde vicem meritis! grato licet esse quod optas.**
- [24] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [25] **Excute! sic, inquam, longa relevere catena,**
- [26] **Nec tibi perpetuo serva bibatur aqua!**
- [27] **Ferreus orantem nequiquam, ianitor, audis,**
- [28] **Roboribus duris ianua fulta riget.**
- [29] **Urbibus obsessis clausae munimina portae**
- [30] **Prosunt; in media pace quid arma times?**
- [31] **Quid facies hosti, qui sic excludis amantem?**
- [32] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [33] **Non ego militibus venio comitatus et armis;**
- [34] **Solus eram, si non saevus adesset Amor.**
- [35] **Hunc ego, si cupiam, nusquam dimittere possum;**
- [36] **Ante vel a membris divider ipse meis.**
- [37] **Ergo Amor et modicum circa mea tempora vinum**
- [38] **Mecum est et madidis lapsa corona comis.**
- [39] **Arma quis haec timeat? quis non eat obviis illis?**
- [40] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [41] **Lentus es: an somnus, qui te male perdat, amantis**
- [42] **Verba dat in ventos aure repulsa tua?**
- [43] **At, memini, primo, cum te celare volebam,**
- [44] **Pervigil in mediae sidera noctis eras.**
- [45] **Forsitan et tecum tua nunc requiescit amica** —  
—
- [46] **Heu, melior quanto sors tua sorte mea!**
- [47] **Dummodo sic, in me durae transite catenae!**
- [48] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [49] **Fallimur, an verso sonuerunt cardine postes,**
- [50] **Raucaque concussae signa dedere fores?**
- [51] **Fallimur** — **impulsa est animoso ianua vento.**  
—
- [52] **Ei mihi, quam longe spem tulit aura meam!**
- [53] **Si satis es raptae, Borea, memor Orithyiae,**
- [54] **Huc ades et surdas flamine tunde foris!**
- [55] **Urbe silent tota, vitreoque madentia rore**
- [56] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [57] **Aut ego iam ferroque ignique paratior ipse,**
- [58] **Quem face sustineo, tecta superba petam.**
- [59] **Nox et Amor vinumque nihil moderabile suadent;**
- [60] **Illa pudore vacat, Liber Amorque metu.**

[61] **Omnia** consumpsi, nec te precibusque minisque  
 [62] **Movimus**, o foribus durior ipse tuis.  
 [63] **Non** te formosae decuit servare puellae  
 [64] **Limina**, sollicito carcere dignus eras.  
 [65] **Iamque** pruinosis molitur Lucifer axes,  
 [66] **Inque** suum miseros excitat ales opus.  
 [67] **At** tu, non laetis detracta corona capillis,  
 [68] **Dura** super tota limina nocte iace!  
 [69] **Tu** dominae, cum te proiecram mane videbit,  
 [70] **Temporis** absumpti tam male testis eris.  
 [71] **Qualiscumque** vale sentique abeuntis honorem;  
 [72] **Lente** nec admisso turpis amante, vale!  
 [73] **Vos** quoque, crudeles rigido cum limine postes  
 [74] **Duraque** conservae ligna, valete, fores!

## Gedicht 7

[1] **Adde manus** in vincla meas — meruere catenas —  
 — — — — —  
 [2] **Dum furor** omnis abit, siquis amicus ades!  
 [3] **Nam furor** in dominam temeraria bracchia movit;  
 [4] **Flet** mea vaesana laesa puella manu.  
 [5] **Tunc** ego vel caros potui violare parentes  
 [6] **Saeva** vel in sanctos verbera ferre deos!  
 [7] **Quid?** non et clipei dominus septemplex Ajax  
 [8] **Stravit** deprensos lata per arva greges,  
 [9] **Et**, vindex in matre patris, malus ultor, Orestes  
 [10] **Ausus** in arcanas poscere tela deas?  
 [11] **Ergo** ego digestos potui laniare capillos?  
 [12] **Nec** dominam motae dedecuerunt comae.  
 [13] **Sic** formosa fuit. talem Schoeneida dicam  
 [14] **Maenalias** arcu sollicitasse feras;  
 [15] **Talis** periuri promissaque velaque Thesei  
 [16] **Flevit** praecipites Cressa tulisse Notos;  
 [17] **Sic**, nisi vittatis quod erat Cassandra capillis,  
 [18] **Procubuit** templo, casta Minerva, tuo.  
 [19] **Quis** mihi non 'demens! ' quis non mihi 'barbare! ' dixit?  
 wer  
 [20] **Ipsa** nihil; pavidus est lingua retenta metu.  
 [21] **Sed** taciti fecere tamen convicia vultus;  
 [22] **Egit** me lacrimis ore silente reum.  
 [23] **Ante** meos umeris vellem cecidisse lacertos;  
 [24] **Utiliter** potui parte carere mei.  
 [25] **In** mea vaesanas habui dispendia vires  
 [26] **Et** valui poenam fortis in ipse meam.  
 [27] **Quid** mihi vobiscum, caedis scelerumque ministrae?  
 [28] **Debita** sacrilegae vincla subite manus!  
 [29] **An**, si pulsassem minimum de plebe Quiritem,  
 [30] **Plecterer** — in dominam ius mihi maius erit?  
 — — — — —  
 [31] **Pessima** Tydides scelerum monimenta reliquit.  
 [32] **Ille** deam primus perculit — alter ego!

[33] Et minus ille nocens. mihi, quam profitebar amare  
[34] Laesa est; Tydides saevus in hoste fuit.  
[35] I nunc, magnificos victor molire triumphos,  
[36] Cinge comam lauro votaue redde Iovi,  
[37] Quaeque tuos currus comitantum turba sequetur,  
[38] Clamet 'io! forti victa puella viro est! '  
[39] Ante eat effuso tristis captiva capillo,  
[40] Si sinerent laesae, candida tota, genae.  
[41] Aptius impressis fuerat vivere labellis  
[42] Et collum blandi dentis habere notam.  
[43] Denique, si tumidi ritu torrentis agebar,  
[44] Caecaque me praedam fecerat ira suam,  
[45] Nonne satis fuerat timidae inclamasse puellae,  
[46] Nec nimium rigidas intonuisse minas,  
[47] Aut tunicam summa deducere turpiter ora  
[48] Ad mediam? — mediae zona tulisset opem.  
—  
[49] At nunc sustinui raptis a fronte capillis  
[50] Ferreus ingenuas ungue notare genas.  
[51] Adstitit illa amens albo et sine sanguine vultu,  
[52] Caeduntur Pariis qualia saxa iugis.  
[53] Exanimis artus et membra trementia vidi —  
—  
[54] Ut cum populeas ventilat aura comas,  
[55] Ut leni Zephyro gracilis vibratur harundo,  
[56] Summave cum tepido stringitur unda Noto;  
[57] Suspensaeque diu lacrimae fluxere per ora,  
[58] Qualiter abiecta de nive manat aqua.  
[59] Tunc ego me primum coepi sentire nocentem —  
—  
[60] Sanguis erant lacrimae, quas dabat illa, meus.  
[61] Ter tamen ante pedes volui procumbere supplex;  
[62] Ter formidatas reppulit illa manus.  
[63] At tu ne dubita — minuet vindicta dolorem —  
—  
[64] Protinus in vultus unguibus ire meos.  
[65] Nec nostris oculis nec nostris parce capillis:  
[66] Quamlibet infirmas adiuuat ira manus;  
[67] Neve mei sceleris tam tristia signa supersint,  
[68] Pone recompositas in statione comas!

## Gedicht 8

[1] Est quaedam — quicumque volet cognoscere lenam,  
—  
[2] Audiat! — est quaedam nomine Dipsas anus.  
—  
[3] Ex re nomen habet — nigri non illa parentem  
—  
[4] Memnonis in roseis sobria vidit equis.  
[5] Illa magas artes Aeaeaeque carmina novit  
[6] Inque caput liquidas arte recurvat aquas;  
[7] Scit bene, quid gramen, quid torto concita rhombo  
[8] Licia, quid valeat virus amantis equae.



[9] Cum voluit, toto glomerantur nubila caelo;  
[10] Cum voluit, puro fulget in orbe dies.  
[11] Sanguine, siqua fides, stillantia sidera vidi;  
[12] Purpureus Lunae sanguine vultus erat.  
[13] Hanc ego nocturnas versam volitare per umbras  
[14] Suspikor et pluma corpus anile tegi.  
[15] Suspikor, et fama est. oculis quoque pupula duplex  
[16] Fulminat, et gemino lumen ab orbe venit.  
[17] Evocat antiquis proavos atavosque sepulcris  
[18] Et solidam longo carmine findit humum.  
[19] Haec sibi proposuit thalamos temerare pudicos;  
[20] Nec tamen eloquio lingua nocente caret.  
[21] Fors me sermoni testem dedit; illa monebat  
[22] Talia — me duplices occuluere fores:  
—  
[23] 'Scis here te, mea lux, iuveni placuisse beato?  
[24] Haesit et in vultu constitit usque tuo.  
[25] Et cur non placeas? nulli tua forma secunda est;  
[26] Me miseram, dignus corpore cultus abest!  
[27] Tam felix esses quam formosissima, vellem —  
—  
[28] Non ego, te facta divite, pauper ero.  
[29] Stella tibi oppositi nocuit contraria Martis.  
[30] Mars abiit; signo nunc Venus apta suo.  
[31] Prosit ut adveniens, en adspice! dives amator  
[32] Te cupiit; curae, quid tibi desit, habet.  
[33] Est etiam facies, qua se tibi conparet, illi;  
[34] Si te non emptam vellet, emendus erat.'  
[35] Erubuit. 'decet alba quidem pudor ora, sed iste,  
[36] Si simules, prodest; verus obesse solet.  
[37] Cum bene delectis gremium spectabis ocellis,  
[38] Quantum quisque ferat, respiciendus erit.  
[39] Forsitan inmundae Tatio regnante Sabinae  
[40] Noluerint habiles pluribus esse viris;  
[41] Nunc Mars externis animos exercet in armis,  
[42] At Venus Aeneae regnat in urbe sui.  
[43] Ludunt formosae; casta est, quam nemo rogavit —  
—  
[44] Aut, si rusticitas non vetat, ipsa rogat.  
[45] Has quoque, quae frontis rugas in vertice portant,  
[46] Excute; de rugis crimina multa cadent.  
[47] Penelope iuvenum vires temptabat in arcu;  
[48] Qui latus argueret, corneus arcus erat.  
[49] Labitur occulte fallitque volubilis aetas,  
[50] Ut celer admissis labitur amnis aquis.  
[51] Aera nitent usu, vestis bona quaerit haberi,  
[52] Canescunt turpi tecta relictâ situ —  
—  
[53] Forma, nisi admittas, nullo exercente senescit.  
[54] Nec satis effectus unus et alter habent;  
[55] Certior e multis nec tam invidiosa rapina est.  
[56] Plena venit canis de grege praeda lupis.  
[57] Ecce, quid iste tuus praeter nova carmina vates

- [58] Donat? amatoris millia multa leges.  
[59] Ipse deus vatū palla spectabilis aurea  
[60] Tractat inauratae consona fila lyrae.  
[61] Qui dabit, ille tibi magno sit maior Homero;  
[62] Crede mihi, res est ingeniosa dare.  
[63] Nec tu, siquis erit capitis mercede redemptus,  
[64] Despice; gypsati crimen inane pedis.  
[65] Nec te decipiant veteres circum atria cerae.  
[66] Tolle tuos tecum, pauper amator, avos!  
[67] Qui, quia pulcher erit, poscet sine munere noctem,  
[68] Quod det, amatorem flagitet ante suum!  
[69] Parcius exigo pretium, dum retia tendis,  
[70] Ne fugiant; captos legibus ure tuis!  
[71] Nec nocuit simulatus amor; sine, credat amari,  
[72] Et cave ne gratis hic tibi constet amor!  
[73] Saepe nega noctes. capitis modo finge dolorem,  
[74] Et modo, quae causas praebeat, Isis erit.  
[75] Mox recipe, ut nullum patiendi colligat usum,  
[76] Neve relentescat saepe repulsus amor.  
[77] Surda sit oranti tua ianua, laxa ferenti;  
[78] Audiat exclusi verba receptus amans;  
[79] Et, quasi laesa prior, nonnumquam irascere laeso —  
—
- [80] Vanescit culpa culpa repensa tua.  
[81] Sed numquam dederis spatiosum tempus in iram:  
[82] Saepe simultates ira morata facit.  
[83] Quin etiam discant oculi lacrimare coacti,  
[84] Et faciant udas illa vel ille genas;  
[85] Nec, siquem falles, tu periurare timeto —  
—
- [86] Commodat in lusus numina surda Venus.  
[87] Servus et ad partes sollers ancilla parentur,  
[88] Qui doceant, apte quid tibi possit emi;  
[89] Et sibi pauca rogent — multos si pauca rogabunt,  
—
- [90] Postmodo de stipula grandis acervus erit.  
[91] Et soror et mater, nutrix quoque carpat amantem;  
[92] Fit cito per multas praeda petita manus.  
[93] Cum te deficient poscendi munera causae,  
[94] Natalem libo testificare tuum!  
[95] Ne securus amet nullo rivale, caveto;  
[96] Non bene, si tollas proelia, durat amor.  
[97] Ille viri videat toto vestigia lecto  
[98] Factaque lascivis livida colla notis.  
[99] Munera praecipue videat, quae miserit alter.  
[100] Si dederit nemo, Sacra roganda Via est.  
[101] Cum multa abstuleris, ut non tamen omnia donet,  
[102] Quod numquam reddas, commodet, ipsa roga!  
[103] Lingua iuvet mentemque tegat — blandire noceque;  
—
- [104] Inpia sub dulci melle venena latent.  
[105] Haec si praestiteris usu mihi cognita longo,  
[106] Nec tulerint voces ventus et aura meas,

[107] Saepe mihi dices vivae bene, saepe rogabis,  
[108] Ut mea defunctae molliter ossa cubent.'  
[109] Vox erat in cursu, cum me mea prodidit umbra,  
[110] At nostrae vix se continuere manus,  
[111] Quin albam raramque comam lacrimosaque vino  
[112] Lumina rugosas distraherentque genas.  
[113] Di tibi dent nullosque Lares inopemque senectam,  
[114] Et longas hiemes perpetuamque sitim!

## Gedicht 9

[1] Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido;  
[2] Attice, crede mihi, militat omnis amans.  
[3] Quae bello est habilis, Veneri quoque convenit aetas.  
[4] Turpe senex miles, turpe senilis amor.  
[5] Quos petiere duces animos in milite forti,  
[6] Hos petit in socio bella puella viro.  
[7] Pervigilant ambo; terra requiescit uterque —  
—  
[8] Ille fores dominae servat, at ille ducis.  
[9] Militis officium longa est via; mitte puellam,  
[10] Strenuus exempto fine sequetur amans.  
[11] Ibit in adversos montes duplicataque nimbo  
[12] Flumina, congestas exeret ille nives,  
[13] Nec freta pressurus tumidos causabitur Euros  
[14] Aptaque verrendis sidera quaeret aquis.  
[15] Quis nisi vel miles vel amans et frigora noctis  
[16] Et denso mixtas perferet imbre nives?  
[17] Mittitur infestos alter speculator in hostes;  
[18] In rivale oculos alter, ut hoste, tenet.  
[19] Ille graves urbes, hic durae limen amicae  
[20] Obsidet; hic portas frangit, at ille fores.  
[21] Saepe soporatos invadere profuit hostes  
[22] Caedere et armata vulgus inerme manu.  
[23] Sic fera Threicii ceciderunt agmina Rhesi,  
[24] Et dominum capti deseruistis equi.  
[25] Nempe maritorum somnis utuntur amantes,  
[26] Et sua sopitis hostibus arma movent.  
[27] Custodum transire manus vigilumque catervas  
[28] Militis et miseri semper amantis opus.  
[29] Mars dubius nec certa Venus; victique resurgunt,  
[30] Quosque neges umquam posse iacere, cadunt.  
[31] Ergo desidiam quicumque vocabat amorem,  
[32] Desinat. ingenii est experientis amor.  
[33] Ardet in abducta Briseide magnus Achilles —  
—  
[34] Dum licet, Argeas frangite, Troes, opes!  
[35] Hector ab Andromaches complexibus ibat ad arma,  
[36] Et, galeam capiti quae daret, uxor erat.  
[37] Summa ducum, Atrides, visa Priameide fertur  
[38] Maenadis effusis obstipuisse comis.  
[39] Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit;  
[40] Notior in caelo fabula nulla fuit.

[41] Ipse ego segnis eram discinctaque in otia natus;  
[42] Mollierant animos lectus et umbra meos.  
[43] Impulit ignavum formosae cura puellae  
[44] lussit et in castris aera merere suis.  
[45] Inde vides agilem nocturnaque bella gerentem.  
[46] Qui nolet fieri desidiosus, amet!

## Gedicht 10

[1] Qualis ab Eurota Phrygiis avecta carinis  
[2] Coniugibus belli causa duobus erat,  
[3] Qualis erat Lede, quam plumis abditus albis  
[4] Callidus in falsa lusit adulter ave,  
[5] Qualis Amymone siccis erravit in agris,  
[6] Cum premeret summi verticis urna comas —  
—  
[7] Talis eras; aquilamque in te taurumque timebam,  
[8] Et quidquid magno de love fecit amor.  
[9] Nunc timor omnis abest, animique resanuit error,  
[10] Nec facies oculos iam capit ista meos.  
[11] Cur sim mutatus, quaeris? quia munera poscis.  
[12] Haec te non patitur causa placere mihi.  
[13] Donec eras simplex, animum cum corpore amavi;  
[14] Nunc mentis vitio laesa figura tua est.  
[15] Et puer est et nudus Amor; sine sordibus annos  
[16] Et nullas vestes, ut sit apertus, habet.  
[17] Quid puerum Veneris pretio prostare iubetis?  
[18] Quo pretium condat, non habet ille sinum!  
[19] Nec Venus apta feris Veneris nec filius armis —  
—  
[20] Non decet inbelles aera merere deos.  
[21] Stat meretrix certo cuivis mercabilis aere,  
[22] Et miseras iusso corpore quaerit opes;  
[23] Devovet imperium tamen haec lenonis avari  
[24] Et, quod vos facitis sponte, coacta facit.  
[25] Sumite in exemplum pecudes ratione carentes;  
[26] Turpe erit, ingenium mitius esse feris.  
[27] Non equa munus equum, non taurum vacca poposcit;  
[28] Non aries placitam munere captat ovem.  
[29] Sola viro mulier spoliis exultat ademptis,  
[30] Sola locat noctes, sola licenda venit,  
[31] Et vendit quod utrumque iuvat quod uterque petebat,  
[32] Et pretium, quanti gaudeat ipsa, facit.  
[33] Quae Venus ex aequo ventura est grata duobus,  
[34] Altera cur illam vendit et alter emit?  
[35] Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas,  
[36] Quam socio motu femina virque ferunt?  
[37] Non bene conducti vendunt periuria testes,  
[38] Non bene selecti iudicis arca patet.  
[39] Turpe reos empti miseros defendere lingua;  
[40] Quod faciat magni, turpe tribunal, opes;  
[41] Turpe tori reditu census augere paternos,

[42] **Et** faciem lucro prostituisset suam.  
[43] **Gratia** pro rebus merito debetur inemptis;  
[44] **Pro** male conducto gratia nulla toro.  
[45] **Omnia** conductor solvit; mercede soluta  
[46] **Non** manet officio debitor ille tuo.  
[47] **Parcite**, formosae, pretium pro nocte pacisci;  
[48] **Non** habet eventus sordida praeda bonos.  
[49] **Non** fuit armillas tanti pepigisse Sabinas,  
[50] **Ut** premerent sacrae virginis arma caput;  
[51] **E** quibus exierat, traiecit viscera ferro  
[52] **Filius**, et poenae causa monile fuit.  
[53] **Nec** tamen indignum est a divite praemia posci;  
[54] **Munera** poscenti quod dare possit, habet.  
[55] **Carpite** de plenis pendentes vitibus uvas;  
[56] **Praebeat** Alcinoi poma benignus ager!  
[57] **Officium** pauper numeret studiumque fidemque;  
[58] **Quod** quis habet, dominae conferat omne suae.  
[59] **Est** quoque carminibus meritas celebrare puellas  
[60] **Dos** mea; quam volui, nota fit arte mea.  
[61] **Scindentur** vestes, gemmae frangentur et aurum;  
[62] **Carmina** quam tribuent, fama perennis erit.  
[63] **Nec** dare, sed pretium posci dedignor et odi;  
[64] **Quod** nego poscenti, desine velle, dabo!

## Gedicht 11

[1] **Colligere** incertos et in ordine ponere crines  
[2] **Docta** neque ancillas inter habenda Nape,  
[3] **Inque** ministeriis furtivae cognita noctis  
[4] **Utilis** et dandis ingeniosa notis  
[5] **Saepe** venire ad me dubitantem hortata Corinnam,  
[6] **Saepe** laboranti fida reperta mihi —  
—  
[7] **Accipe** et ad dominam peraratas mane tabellas  
[8] **Perfer** et obstantes sedula pelle moras!  
[9] **Nec** silicem venae nec durum in pectore ferrum,  
[10] **Nec** tibi simplicitas ordine maior adest.  
[11] **Credibile** est et te sensisse Cupidinis arcus —  
—  
[12] **In** me militiae signa tuere tuae!  
[13] **Si** quaeret quid agam, spe noctis vivere dices;  
[14] **Cetera** fert blanda cera notata manu.  
[15] **Dum** loquor, hora fugit. vacuae bene redde tabellas,  
[16] **Verum** continuo fac tamen illa legat.  
[17] **Adspicias** oculos mando frontemque legis;  
[18] **Et** tacito vultu scire futura licet.  
[19] **Nec** mora, perlectis rescribat multa, iubeto;  
[20] **Odi**, cum late splendida cera vacat.  
[21] **Conprimat** ordinibus versus, oculosque moretur  
[22] **Margine** in extremo littera rasa meos.  
[23] **Quid** digitos opus est graphio lassare tenendo?  
[24] **Hoc** habeat scriptum tota tabella 'veni! '  
[25] **Non** ego victrices lauro redimere tabellas

- [26] **Nec Veneris media ponere in aede morer.**  
[27] **Subscribam: 'Veneri fidas sibi Naso ministras**  
[28] **Dedicat, at nuper vile fuistis acer.'**

## Gedicht 12

- [1] **Flete meos casus — tristes rediere tabellae**  
—  
[2] **Infelix hodie littera posse negat.**  
[3] **Omina sunt aliquid; modo cum discedere vellet,**  
[4] **Ad limen digitos restitit icta Nape.**  
[5] **Missa foras iterum limen transire memento**  
[6] **Cautius atque alte sobria ferre pedem!**  
[7] **Ite hinc, difficiles, funebria ligna, tabellae,**  
[8] **Tuque, negaturis cera referta notis! —**  
—  
[9] **Quam, puto, de longae collectam flore cicutae**  
[10] **Melle sub infami Corsica misit apis.**  
[11] **At tamquam minio penitus medicata rubebas —**  
—  
[12] **Ille color vere sanguinolentus erat.**  
[13] **Proiectae triviis iaceatis, inutile lignum,**  
[14] **Vosque rotae frangat praetereuntis onus!**  
[15] **Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in usum,**  
[16] **Convincam puras non habuisse manus.**  
[17] **Praebuit illa arbor misero suspendia collo,**  
[18] **Carnifici diras praebuit illa cruces;**  
[19] **Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras,**  
[20] **Vulturis in ramis et strigis ova tulit.**  
[21] **His ego commisi nostros insanus amores**  
[22] **Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?**  
[23] **Aptius hae capiant vadimonia garrula cerae,**  
[24] **Quas aliquis duro cognitor ore legat;**  
[25] **Inter ephemeridas melius tabulasque iacerent,**  
[26] **In quibus absumptas fleret avarus opes.**  
[27] **Ergo ego vos rebus duplices pro nomine sensi.**  
[28] **Auspicii numerus non erat ipse boni.**  
[29] **Quid precer iratus, nisi vos cariosa senectus**  
[30] **Rodat, et inmundo cera sit alba situ?**

## Gedicht 13

- [1] **Iam super oceanum venit a seniore marito**  
[2] **Flava pruinoso quae vehit axe diem.**  
[3] **Quo properas, Aurora? mane! — sic Memnonis umbris**  
—  
[4] **Annua sollemni caede parentet avis!**  
[5] **Nunc iuvat in teneris dominae iacuisse lacertis;**  
[6] **Si quando, lateri nunc bene iuncta meo est.**  
[7] **Nunc etiam somni pingues et frigidus aer,**  
[8] **Et liquidum tenui gutture cantat avis.**  
[9] **Quo properas, ingrata viris, ingrata puellis?**  
[10] **Roscida purpurea supprime lora manu!**

[11] Ante tuos ortus melius sua sidera servat  
 [12] Navita nec media nescius errat aqua;  
 [13] Te surgit quamvis lassus veniente viator,  
 [14] Et miles saevas aptat ad arma manus.  
 [15] Prima bidente vides oneratos arva colentes;  
 [16] Prima vocas tardos sub iuga panda boves.  
 [17] Tu pueros somno fraudas tradisque magistris,  
 [18] Ut subeant tenerae verbera saeva manus;  
 [19] Atque vades sponsum stultos ante Atria mittis,  
 [20] Unius ut verbi grandia damna ferant.  
 [21] Nec tu consulto, nec tu iucunda diserto;  
 [22] Cogitur ad lites surgere uterque novas.  
 [23] Tu, cum feminei possint cessare labores,  
 [24] Lanificam revocas ad sua pensa manum.  
 [25] Omnia perpeterer — sed surgere mane puellas,  
 —  
 [26] Quis nisi cui non est ulla puella ferat?  
 [27] Optavi quotiens, ne nox tibi cedere vellet,  
 [28] Ne fugerent vultus sidera mota tuos!  
 [29] Optavi quotiens, aut ventus frangeret axem,  
 [30] Aut caderet spissa nube retentus equus!  
 [31] Invida, quo properas? quod erat tibi filius ater,  
 [32] Materni fuerat pectoris ille color.  
 [33] Tithono vellem de te narrare liceret;  
 [34] Fabula non caelo turpior ulla foret.  
 [35] Illum dum refugis, longo quia grandior aevo,  
 [36] Surgis ad invisas a sene mane rotas.  
 [37] At si, quem mavis, Cephalum complexa teneres,  
 [38] Clamares: "lente currite, noctis equi! "  
 "  
 [39] Cur ego plectar amans, si vir tibi marcet ab annis?  
 [40] Num me nupsisti conciliante seni?  
 [41] Adspice, quot somnos iuveni donarit amato  
 [42] Luna! — neque illius forma secunda tuae.  
 —  
 [43] Ipse deum genitor, ne te tam saepe videret,  
 [44] Commisit noctes in sua vota duas.'  
 [45] Iurgia finieram. scires audisse: rubebat —  
 —  
 [46] Nec tamen adsueto tardius orta dies!

## Gedicht 14

[1] Dicebam 'medicare tuos desiste capillos! '  
 [2] Tingere quam possis, iam tibi nulla coma est.  
 [3] At si passa fores, quid erat spatiosius illis?  
 [4] Contigerant imum, qua patet usque, latus.  
 [5] Quid, quod erant tenues, et quos ornare timeres?  
 [6] Vela colorati qualia Seres habent,  
 [7] Vel pede quod gracili deducit aranea filum,  
 [8] Cum leve deserta sub trabe nectit opus.  
 [9] Nec tamen ater erat nec erat tamen aureus ille,

- [10] Sed, quamvis neuter, mixtus uterque color —  
—
- [11] Qualem clivosae madidis in vallibus Idae  
[12] Ardua derepto cortice cedrus habet.  
[13] Adde, quod et dociles et centum flexibus apti  
[14] Et tibi nullius causa doloris erant.  
[15] Non acus abruptit, non vallum pectinis illos.  
[16] Ornatrix tuto corpore semper erat;  
[17] Ante meos saepe est oculos ornata nec umquam  
[18] Brachia derepta saucia fecit acu.  
[19] Saepe etiam nondum digestis mane capillis  
[20] Purpureo iacuit semisupina toro.  
[21] Tum quoque erat neclecta decens, ut Threcia Bacche,  
[22] Cum temere in viridi gramine lassa iacet.  
[23] Cum graciles essent tamen et lanuginis instar,  
[24] Heu, male vexatae quanta tulere comae!  
[25] Quam se praebuerunt ferro patienter et igni,  
[26] Ut fieret torto nexilis orbe sinus!  
[27] Clamabam: 'scelus est istos, scelus urere crines!  
[28] Sponte decent; capiti, ferrea, parce tuo!  
[29] Vim procul hinc remove! non est, qui debeat uri;  
[30] Erudit admotas ipse capillus acus.'  
[31] Formosae periere comae — quas vellet Apollo,  
—
- [32] Quas vellet capiti Bacchus inesse suo!  
[33] Illis contulerim, quas quondam nuda Dione  
[34] Pingitur umentis sustinuisse manu.  
[35] Quid male dispositos quereris periisse capillos?  
[36] Quid speculum maesta ponis, inepta, manu?  
[37] Non bene consuetis a te spectaris ocellis;  
[38] Ut placeas, debes inmemor esse tui.  
[39] Non te cantatae laeserunt paelicis herbae,  
[40] Non anus Haemonia perfida lavit aqua;  
[41] Nec tibi vis morbi nocuit — procul omen abesto! —  
—
- [42] Nec minuit densas invida lingua comas.  
[43] Facta manu culpaque tua dispendia sentis;  
[44] Ipsa dabas capiti mixta venena tuo.  
[45] Nunc tibi captivos mittet Germania crines;  
[46] Tuta triumphatae munere gentis eris.  
[47] O quam saepe comas aliquo mirante rubebis,  
[48] Et dices: 'empta nunc ego merce probor,  
[49] Nescio quam pro me laudat nunc iste Sygambram.  
[50] Fama tamen memini cum fuit ista mea.'  
[51] Me miserum! lacrimas male continet oraque dextra  
[52] Protegit ingenuas picta rubore genas.  
[53] Sustinet antiquos gremio spectatque capillos,  
[54] Ei mihi, non illo munera digna loco!  
[55] Collige cum vultu mentem! reparabile damnum est.  
[56] Postmodo nativa conspiciere coma.



# Gedicht 15

- [1] Quid mihi Livor edax, ignavos obicis annos,  
[2] Ingeniique vocas carmen inertis opus;  
[3] Non me more patrum, dum strenua sustinet aetas,  
[4] Praemia militiae pulverulenta sequi,  
[5] Nec me verbosas leges ediscere nec me  
[6] Ingrato vocem prostituisse foro?  
[7] Mortale est, quod quaeris, opus. mihi fama perennis  
[8] Quaeritur, in toto semper ut orbe canar.  
[9] Vivet Maeonides, Tenedos dum stabit et Ide,  
[10] Dum rapidas Simois in mare volvet aquas;  
[11] Vivet et Ascræus, dum mustis uva tumebit,  
[12] Dum cadet incurva falce resecta Ceres.  
[13] Battiades semper toto cantabitur orbe;  
[14] Quamvis ingenio non valet, arte valet.  
[15] Nulla Sophocleo veniet iactura cothurno;  
[16] Cum sole et luna semper Aratus erit;  
[17] Dum fallax servus, durus pater, inproba lena  
[18] Vivent et meretrix blanda, Menandros erit;  
[19] Ennius arte carens animosique Accius oris  
[20] Casurum nullo tempore nomen habent.  
[21] Varronem primamque ratem quae nesciet aetas,  
[22] Aureaque Aesonio terga petita duci?  
[23] Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,  
[24] Exitio terras cum dabit una dies;  
[25] Tityrus et segetes Aeneiaque arma legentur,  
[26] Roma triumphati dum caput orbis erit;  
[27] Donec erunt ignes arcusque Cupidinis arma,  
[28] Discentur numeri, culte Tibulle, tui;  
[29] Gallus et Hesperii et Gallus notus Eois,  
[30] Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.  
[31] Ergo, cum silices, cum dens patientis aratri  
[32] Depereant aevo, carmina morte carent.  
[33] Cedant carminibus reges regumque triumpho,  
[34] Cedat et auriferi ripa benigna Tagi!  
[35] Vilia miretur vulgus; mihi flavus Apollo  
[36] Pocula Castalia plena ministret aqua,  
[37] Sustineamque coma metuentem frigora myrtum,  
[38] Atque a sollicito multus amante legar!  
[39] Pascitur in vivis Livor; post fata quiescit,  
[40] Cum suus ex merito quemque tuetur honos.  
[41] Ergo etiam cum me supremus adederit ignis,  
[42] Vivam, parsque mei multa superstes erit.